

❖ شرح بیماری

فتق عبارت است از بیرون زدگی یک عضو از درون سوراخ موجود در دیواره‌ی حفره‌ی ای که آن عضو در آن قرار دارد، خیلی اوقات این عضو بیرون آمده خود به خود و یا با حرکتی سر جای خود باز می‌گردد. فتق ناف‌ی به بیرون زدن احشاء شکمی از سوراخ داخل ناف به زیر پوست شکم گفته می‌شود.

هنگامی که جنین در حال رشد و کامل شدن در شکم مادر می‌باشد، در دیواره شکم جنین، مجرا یا شکاف کوچکی وجود دارد که بند ناف از این طریق جنین را به جفت وصل می‌کند، بعد از تولد این مجرا بسته می‌شود. گاهی این ماهیچه به طور کامل ترمیم نمی‌شود و در این صورت مجرای در آن باقی می‌ماند، در این صورت حلقه‌ی ای از روده می‌تواند وارد این قسمت معیوب از ماهیچه شکم شده و تشکیل فتق دهد.

❖ علائم

از علائم شایع در زمان بروز فتق ناف‌ی می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

✓ فتق ناف‌ی به شکل برآمدگی در ناحیه ناف ظاهر می‌شود، تورم و برآمدگی در زمان گریه طفل برجسته تر و مشخص تر می‌گردد و در زمان آرام بودن و یا دراز کشیدن بیچه کوچکتر شده و یا حتی ممکن است محو گردد.

✓ معمولاً درد وجود ندارد.

❖ علل شایع

از عواملی که در دوران های مختلف باعث ایجاد فتق می‌شوند می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

✓ در کودکان به علت کامل بسته نشدن الیاف ناف‌ی

✓ در بزرگسالان: جراحی، بارداری پیایی، یبوست مزمن، استفراغ های مکرر، آب آوردن شکم، برداشتن اجسام سنگین به طور ناگهانی

❖ عوارض احتمالی

اگر فتق باعث درد، بی تابی و بی قراری و گریه در کودک شود ممکن است ناشی از گیر افتادن روده باشد و مراجعه اورژانسی به پزشک ضروری است. از دیگر عوارض فتق می‌توان به عفونت، خونریزی و انسداد روده اشاره کرد.

❖ تشخیص

پزشک جهت تشخیص فتق ناف‌ی اقدامات زیر را انجام می‌دهد:

✓ پزشک ممکن است وجود فتق را در یک معاینه معمولی تشخیص دهد. توده ممکن است در شیرخواران و کودکان به جز زمان گریه یا سرفه نامشخص باشد.

✓ پزشک ممکن است دستور گرفتن عکس رادیولوژی یا سونوگرافی از شکم جهت بررسی دقیق تر روده ها را بدهد.

❖ درمان

پزشک جهت درمان با توجه به وضعیت فتق ناف‌ی اقدامات زیر را انجام می‌دهد:

✓ درمان فتق ناف‌ی در کودکان بر اساس سن کودک، اندازه، شکل و علائم فتق وجود یا عدم وجود درد متفاوت خواهد بود و در چنین مواردی تصمیم گیری بر اساس معاینه پزشک می‌باشد.

✓ در صورت نیاز به اقدام جراحی نیز زمان جراحی توسط پزشک مشخص می‌شود.

✓ تقریباً همه فتق ها به جراحی نیاز دارند و جراحی ترجیحاً قبل از اینکه عوارض رخ دهد، باید انجام گیرد تا قسمت فتق یافته روده به جایش برگردانده شده و عضلات ضعیف دیواره شکم ترمیم شوند.

❖ اقدامات قبل از عمل جراحی

قبل از عمل جراحی لازم است که اقدامات زیر جهت بیمار انجام شود:

✓ آزمایش خون

✓ تمیز نمودن محل عمل

✓ منع از خوردن و آشامیدن، حدود ۱۲ ساعت قبل از عمل جراحی

❖ فعالیت

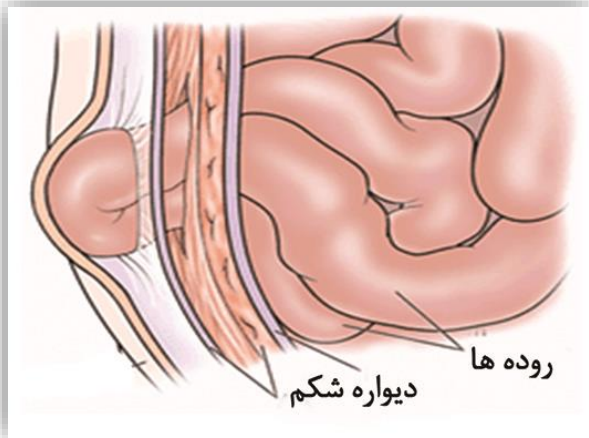
در صورت بروز فتق ناف‌ی فعالیت‌ها در محدوده های زیر انجام می‌شود:

✓ از برداشتن وسایل سنگین خودداری کنید

✓ فعالیت‌های سبک را معمولاً می‌توان در عرض چند روز بعد از عمل آغاز کرد.

فتق ناف

واحد آموزش سلامت

تدوین: مریم سروری / کارشناس پرستاری

بهار ۱۴۰۱

شماره سند: PAM-UH

❖ داروها

مصرف داروهای تجویز شده توسط پزشک که ممکن است شامل آنتی بیوتیک و مسکن باشد ضروری است.

❖ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

- ✓ در صورت خارج شدن ترشح از محل بخیه و تورم
- ✓ قرمزی و دردناک شدن محل
- ✓ تب بالا
- ✓ یک هفته پس از عمل مراجعه به متخصص

منبع: برونر و سودارث

✓ پس از بهبودی جهت انجام فعالیت ها لازم است موارد زیر را مد نظر قرار دهید:

- ✓ هر چه زودتر فعالیت های عادی خود را با نظر پزشک از سر بگیرید. در این مورد درد هشدار مهمی است که نشان می دهد از چه حدی نباید فراتر بروید. به طور خاص بلند کردن و حمل اجسام سنگین تر از ۳-۴ کیلو تا چند ماه پس از جراحی توصیه نمی شود. بهترین نوع فعالیت توصیه شده پس از عمل، پیاده روی است. اما شما می توانید از پله بالا بروید ، بارهای سبک را بلند کنید.
- ✓ برداشتن پانسمان بعد از ۷۲ ساعت بعد از عمل بلامانع است.
- ✓ بعد از ۷۲ ساعت می توانید استحمام کنید فقط محل زخم بعد از حمام با باد سشوار خشک شود .

❖ رژیم غذایی و تغذیه

- در صورت بروز فتق نافی رژیم غذایی به صورت زیر تنظیم شود:
- ✓ ممنوعیت غذایی وجود ندارد.
- ✓ در شیرخواران شیر مادر ادامه یابد.
- ✓ طی دو هفته اول از مصرف غذاهای نفاخ جلوگیری شود.